

Papierová 3D prehladačka

Jednoduchá papierová prehladačka, do ktorej sa namiesto obrázkov či fotografií vkladá mobil. Stačí mať v smartfóne správnu aplikáciu.

Peknou ukážkou toho, že všetko sa dá zdokonaľiť, je *papierová 3D prehladačka*, ktorá sa do predaja dostala iba nedávno. Od prvých pokusov s praktickým využitím 3D zobrazovania na 2D nosičoch (vtedy sa používal výraz stereo...) ubehli už takmer dve storočia. Snaha vyrábať čo najlacnejšie prehladačky viedla aj k *papierovým prehladačkám*. Dali sa na nich prezeráť dvojice statických obrázkov.

Prehladačka na obrázku prekvapujúco spojila možnosti najnovšieho 3D snímania a zobrazovania na displejoch mobilov s najjednoduchšou technológiou vytvorenia 3D prehladačiek, ktorých základným materiálom je papier a dve šošovky.

Prehladačka využíva známy princíp prezerania dvojíc obrázkov vytvorených pre ľavé a pravé oko. Novinkou tejto prehladačky je, že sa do nej namiesto obrázkov

či fotografií vkladá mobil a na jeho displeji sú zobrazené dvojice obrázkov. A to najmä v podobe krátkych videí, dokonca aj s možnosťami virtuálnej reality.

Prehladačku možno kúpiť ako skladačku. Tvorí ju kus kartónu s predznačenými líniami skladania a poskladáte si ju za pár minút bez použitia ďalších pomôcok a materiálov. Aplikácie do mobilu na použitie s touto prehladačkou nájdete napríklad tu:

O tom, ako sa dajú vytvoriť 3D fotografie s využitím fotoaparátov bežných mobilných telefónov bez toho, aby bolo nevyhnutné na 3D vnímanie obrázkov použiť prehladačku, si povieme niekedy inokedy v Klube tvorivosti.

Štefan Holakovský
Foto autor

OPÝTALI SME SA JAZYKOVEDCOV...

... na tvorenie, význam a používanie slova *kazítka*

V uplynulých mesiacoch sa v médiách veľa hovorilo o tom, že niektorí výrobcovia najmä elektrických spotrebičov a elektronických výrobkov zámerne umiestňujú do výrobkov súčiastky, ktoré skracujú ich životnosť, a to spravidla krátko po uplynutí záručnej lehoty. Takéto praktiky údajne evidujú v niektorých štátoch Európskej únie a napríklad vo Francúzsku túto problematiku upravili v rámci trestného práva. Aj v Národnej rade Slovenskej republiky sa o tom diskutovalo v súvislosti s návrhom na prijatie zákona na zamedzenie takýchto praktík. Diskutabilné súčiastky získali v médiách, ale aj v diskusii v Národnej rade SR označenie *kazítka*. V slove *kazítka* môžeme vyčleniť ako odvodzovací základ nedokonavé sloveso *kaziť* a príponu *-tko*. Slovo *kazítka* však nepatrí medzi spisovné jazykové prostriedky, lebo v slovenčine sa názvy vecí a nástrojov slovotvornou príponou

-tko netvorí. Takto utvorené slová sa v jazykových príručkách hodnotia ako nesprávne či nespisovné. O slove *kazítka* možno konštatovať, že je mechanicky prevzaté z češtiny (porov. internetové stránky) a niektorí používatelia slovenčiny za ním siahajú a používajú ho najmä pod vplyvom českých textov podobne, ako používajú mnohé iné názvy vecí a nástrojov utvorené touto príponou (porov. napr. *zdobítka* namiesto náležiteho *ozdobovač*, *lehátko* namiesto *ležadlo*, *krmítka* namiesto *krmidlo*). V slovenskej jazykovednej tradícii sa slová utvorené príponou *-tko* tradične odmietali a v kultivovaných jazykových prejavoch sa netolerovali, hoci v spontánných jazykových prejavoch, ale aj v propagačných materiáloch sa nezriedka stretáme s takto utvorenými slovami.

V slovenčine sa názvy vecí a nástrojov, ktorých odvodzovacím základom je slo-

veso, tvoria viacerými príponami, napr. *-č* (*spínať* – *spínač*), *-áč* (*rapkať* – *rapkáč*), *-ák/-iak* (*bodať* – *bodák*, *bzučať* – *bzučiak*), *-dlo* (*počítať* – *počítadlo*), *-ka* (*snímať* – *snímka*), *-ačka* (*skúšať* – *skúšačka*). Z uvedených prípon možno pri utvorení pomenovania súčiastky, ktorá po istom čase spôsobuje znehodnotenie výrobku, uplatniť dve prípony. Je to predovšetkým prípona *-č*, teda *kaziť* – *kazič* (podobne sú utvorené názvy *drviť* – *drvič*, *istiť* – *istič*, *meniť* – *menič*, *tlmiť* – *tlmič*). Do úvahy prichádza utvorenie názvu uvedenej súčiastky aj príponou *-dlo*, teda *kazidlo* (podobne sú utvorené názvy čerpadlo od slovesa *čerpať*, *držadlo* od slovesa *držať*, *ležadlo* od slovesa *ležať*, *plavidlo* od slovesa *plaviť*, *svietidlo* od slovesa *svietiť*, *tienidlo* od slovesa *tieniť* atď.). Ak sa aj naďalej bude hovoriť o súčiastke, ktorá skraca životnosť výrobku, je odôvodnené vo verejných jazykových prejavoch siahnuť za niektorým z náležite utvorených spisovných výrazov *kazič* alebo *kazidlo*.

PaedDr. Matej Považaj, CSc.